

GHEORGHE POPILIAN

(28 octombrie 1926 – 10 februarie 2016)

De curând, la 10 februarie 2016, ne-a părăsit încă un drag coleg și prieten...

Gheorghe-Mihai Popilian s-a născut la 28 octombrie 1926, în satul Godeni, comuna Melinești, jud. Dolj. Clasele primare le-a făcut în satul natal, iar studiile secundare la Colegiul Național „Carol I” din Craiova (1936–1946); cursul superior, în special ultimele clase, au fost marcate de evenimentele tragice pentru națiunea noastră din ultimii ani ai războiului; în vacanțe, era prezent zilnic la oficiul poștal, după ziarul și corespondența care aduceau, poate, vești de la cei plecați în război.

După bacalaureat, s-a înscris la Facultatea de Istorie a Universității din București (1947–1951), pe care a absolvit-o în anul 1951, cu specialitatea istorie veche și arheologie. Ca student, a luat parte la cercetări arheologice, fie de suprafață, fie în cadrul unor mari șantiere de săpături. Formația sa academică a fost marcată de doi mari profesori: Gheorghe Ștefan, sub a cărui îndrumare a participat la săpăturile de la Dinogetia, și D.M. Pippidi, de a cărui apreciere și prietenie s-a bucurat.

După terminarea studiilor, ar fi dorit să se specializeze în domeniul epigrafiei, pentru care era competent și avea chemare. Cursul viitor al profesiei l-a destinat însă arheologiei provinciale romane.

A fost angajat, la 15 septembrie 1951, asistent la Muzeul Regiunii Porților de Fier din Turnu Severin; în anul următor a fost numit director al aceleiași

instituții. Aici s-a preocupat să pună ordine în patrimoniul muzeistic; în acest scop, a alcătuit un catalog științific, inventariind câteva mii de obiecte.

Între anii 1951–1954 a făcut parte din echipa de arheologi condusă de prof. Gheorghe Ștefan, care lucra pe șantierul Dinogetia (comuna Garvăn, jud. Tulcea), unde a condus un sector. În anul 1956 a participat la săpături pe șantierele Verbicioara și Almăj, din jud. Dolj.

La 15 iulie 1956 s-a transferat la Muzeul Olteniei, Craiova. Aici a lucrat în special la inventarierea fondului numismatic al Muzeului și a participat la organizarea expoziției permanente.

După un episod tragic, care l-a privat, deși nevinovat, de doi ani de libertate, a revenit la Muzeul Olteniei.

Carierea sa științifică a fost marcată, în continuare, de alți doi mari olteni. Unul a fost C.S. Nicolăescu-Plopșor, creatorul și primul director al Centrului de Istorie, Filologie și Etnografie al Academiei Române, din Craiova; acesta l-a încadrat, la 1 iulie 1966, cercetător științific (din anul 1970, promovat cercetător științific III). Celălalt oltean a fost Dumitru Tudor, profesor la Universitatea din București, marele istoric al Olteniei romane, de care l-a legat o îndelungată colaborare și prietenie. Astfel, anii imediat următori au fost rodnici pentru formația sa arheologică. În anul 1974, a obținut titlul de doctor în istorie și arheologie, cu tema *Ceramica romană din Oltenia*, la Universitatea din București, având drept conducător științific pe profesorul Gheorghe Ștefan.

La 1 iulie 1975, conform decretului 36/1975, care prevedea drastice măsuri de epurare politică, a fost transferat din nou la Muzeul Olteniei din Craiova, pe post de cercetător științific principal III. Abia în anul 1980, într-o conjunctură mai favorabilă, a fost reîncadrat, prin concurs, pe același post, la Centrul de Științe Sociale din Craiova. Ulterior, tot prin concurs, a fost promovat cercetător științific I.

Activitatea sa de cercetător de teren din acești ani include un număr important de obiective arheologice: Slăveni (therme, așezarea civilă, 1963–1982); *Romula*–Reșca (din anul 1975, numit conducătorul cercetărilor); *Sucidava*–Celei, unde a condus sectorul „Necropola plană de nord” (1967–1982); Locusteni (1969–1981), în calitate de conducător de șantier. Între anii 1966–1968, a făcut parte din colectivul de arheologi, care, sub conducerea prof. D. Tudor, a cercetat zona lacului de acumulare al sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier I”. Cu această ocazie, a efectuat săpături în cetatea romană târzie de la Orșova și într-o așezare dacică din Ostrovul Șimian.

Între anii 1972–1973, a întreprins săpături în Ostrovul Șimian și Ostrovul Mare, aflate în zona hidrocentralei „Porțile de Fier II”. În intervalul 1973–1982, a fost responsabilul șantierului arheologic de la Gropșani (jud. Olt). În perioada 1974–1975, a efectuat săpături la Craiova – *Fântâna Obedeanu*, iar între anii 1985–1987, la Dioști (jud. Dolj). Toate aceste cercetări s-au finalizat cu rapoarte sau studii monografice (Locusteni, Dioști, Gropșani).

De asemenea, a efectuat cercetări de suprafață, în urma cărora a descoperit numeroase stațiuni arheologice. Unele dintre acestea (Locusteni, Gropșani) au devenit mari șantiere arheologice, ale căror vestigii au adus contribuții importante la cunoașterea culturii geto-dacice, precum și dovezi însemnate cu privire la romanizarea și continuitatea populației autohtone la nordul Dunării.

A participat, în cadrul unor acorduri culturale inter-academice, la săpături arheologice în Bulgaria, la Pavlikeni și la *Novae*–Svištov.

Un merit important al cercetătorului Gheorghe Popilian este că aceste cercetări de teren au văzut lumina tiparului. Este vorba despre cele șapte cărți (v. mai jos, lista publicațiilor), un număr important de studii, articole și rapoarte (*infra*, nr. 8–89) în diferite publicații (reviste și volume speciale) din țară și din străinătate, precum și alte contribuții (articole de popularizare, recenzii). La acestea se adaugă două importante colaborări: la *Enciclopedia civilizației romane* (coordonată de Dumitru Tudor, 1982) și la *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României* (coordonată de Constantin Preda, 1994), ambele publicate la Editura Enciclopedică. O mențiune specială merită colaborarea la tratatul *Istoria Românilor* (II), publicat sub auspiciile Academiei Române (2012).

Aceste contribuții privesc în special epoca romană, cu accentul pe Oltenia, provincie în care și-a desfășurat cu precădere activitatea arheologică. De asemenea, unele studii se referă și la Dacia pre-romană, ca și, în special, la perioada post-romană; astfel, a adus contribuții la cunoașterea vieții economice, la cercetarea procesului de romanizare și la permanența populației autohtone în Dacia romană. Vom exemplifica aceste merite prin câteva contribuții.

Monografia *Ceramica romană din Oltenia* (Craiova, 1978) s-a bucurat de o largă apreciere din partea specialiștilor, atât din țară, cât și din străinătate. Mărturie stau recenziile apărute în aproape toate revistele principale de specialitate din țara noastră (*Dacia Nouvelle Série, Revue des études sud-est européennes, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie, Apulum* etc.); recenzii favorabile au apărut și în străinătate (în *Antiquaries Journal*, de la Londra, semnată de Grace Simpson, cunoscută specialistă; în *Starinar*, sub semnătura lui Milutin Garašanin; în *Voprosii Istorii* de la Moscova). În această monografie s-a făcut, pentru prima dată, o tipologie a ceramicii romane din Dacia. S-au identificat formele romane specifice acestei provincii, s-a remarcat continuitatea unor forme și tradiții ceramice autohtone, s-a precizat procesul de osmoză a unor forme specifice și elemente de decor dacice și romane – toate acestea reprezentând elemente care au contribuit la cunoașterea procesului de romanizare.

Această lucrare și alte studii publicate în limbi de circulație (în primul rând, în revista *Dacia*) sunt frecvent citate nu numai în lucrările asupra ceramicii provinciale publicate la noi în țară, dar și în cele din străinătate (Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Austria, Ucraina, Germania, SUA). Se pot enumera peste 50 de studii apărute în țările amintite, care citează lucrările sale.

În cealaltă monografie, *Necropola daco-romană de la Locusteni* (Craiova, 1980) au fost publicate cercetările exhaustive efectuate în primul cimitir autohton descoperit în Dacia romană de la sud de Carpați. Asocierea, în același mormânt, a ceramicii romane cu ceramica de factură dacică, prezența monedelor în morminte, demonstrează, în afara oricărei îndoieli, permanența populației autohtone în provincia romană Dacia (situl de la Locusteni, jud. Dolj, este pandantul sud-carpatic al celui de la Sopor de Câmpie, jud. Cluj) și constituie un argument al simbiozei daco-romane și al romanizării. Și acest volum s-a bucurat de aprecierea mai multor recenzenti. Cercetările de la Locusteni sunt citate mai ales în lucrările sârbești, care publică cercetările efectuate de-a lungul Dunării; arheologii sârbi folosesc chiar sintagma „cultura Locusteni”.

Contribuții la problema continuității au adus și cercetările efectuate în așezarea nr. 2 de la Locusteni, care datează din secolul al IV-lea. Tipul de locuință, cuptoarele de ars ceramică, formele ceramice din această așezare reprezintă o nouă etapă de dezvoltare a culturii materiale din secolele anterioare.

O contribuție deosebită la cunoașterea mileniului I o constituie descoperirea de la Gropșani (jud. Olt) – o așezare din secolele II–VI p.Chr. Acest fapt constituie dovada de necontestat a continuității populației daco-romane la nordul Dunării după retragerea armatei și administrației romane din Dacia. Rezultatele cercetărilor din această localitate au fost publicate în volumul *Gropșani. Monografie arheologică*, București, 1998.

Cercetările de salvare de la Craiova, din punctul *Fântâna Obedeanu*, efectuate împreună cu Marin Nica, au avut ca rezultat descoperirea unei așezări din secolul al VI-lea, de tip Ipotești-Cândești. Ceramica descoperită în această așezare păstrează o puternică tradiție daco-romană, atât prin tehnică, cât și prin elemente de decor, cu analogii în așezările de pe malul drept al Dunării. În perpetuarea tradiției romane, autorul subliniază rolul „capetelor de pod” de pe malul de nord al Dunării (în special *Drobeta* și *Sucidava*).

La Slăveni (jud. Olt), Gheorghe Popilian a cercetat băile castrului și atelierul ceramic, alături de mai multe clădiri din așezarea civilă; toate acestea au fost publicate în diverse studii și articole de specialitate, reluate ulterior în monografia castrului.

La *Sucidava*–*Celei* a cercetat 480 de morminte din cadrul mării necropole „de nord”, din epoca romană și romană târzie. Rituri și ritualuri funerare, obiecte de inventar, circulație monetară constituie doar câteva dintre reperele uneia dintre cel mai bine publicate necropole din Dacia.

Gheorghe Popilian a fost și un cunoscut numismat, preocupându-se mai ales de studiul monedelor romane (republicane și imperiale). Cât timp a funcționat la *Drobeta*, a inventariat și catalogat peste 5000 monede, majoritatea lor descoperite în castrul și orașul roman. A publicat, singur sau în colaborare, nouă tezaure de monede romane republicane și 10 tezaure de monede imperiale. De asemenea, a adus contribuții privind circulația, în Oltenia, a monedelor bătute în orașele *Dyrrhachium* și *Apollonia*.

Gheorghe Popilian a considerat totdeauna arheologia o disciplină auxiliară a istoriei, iar cercetarea arheologică – una dintre metodele specifice studierii fenomenului istoric. Deși studiile sale au avut ca obiect antichitatea clasică a Daciei romane, a fost un savant de vastă cuprindere istorică și cultură umanistă.

A participat la mai multe congrese internaționale, organizate în țară și în străinătate, precum: Congresul al VII-lea de Științe Pre- și Protoistorice de la Praga (21–27 august 1966); Congresul Internațional de Bizantinologie de la București (1972); Congresele Internaționale de Tracologie de la București (1976, 1982), Constanța – Mangalia (1996); Congresul Internațional *Terra Antiqua Balcanica* de la Veliko Târnovo (1985); Simpozionul Internațional de ceramică romană de la Weimar, Germania (1986); Congresele *Rei Cretariae Romanae Fautores* de la München, Germania (1982); Pavia, Italia (1990); Timișoara (1994; la acest congres a fost președinte de onoare); Simpozionul Internațional de Arheologie de la Chișinău (1991).

A fost nelipsit la numeroase manifestări științifice din țară, cum ar fi sesiunile naționale anuale de rapoarte arheologice sau sesiunile anuale de comunicări ale muzeelor.

A fost membru activ al unor societăți științifice: Societatea de Studii Clasice din România; Societatea Numismatică Română; *Rei Cretariae Romanae Fautores*; Societatea *Terra Antiqua Balcanica* (Sofia).

Începând din anul 1984 și până la pensionare (1998), a fost membru al Comisiei Arheologice de pe lângă Academia Română, iar între 1991–1996, a fost membru al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Meritele sale profesionale (științifice) și calitățile morale l-au recomandat pentru o misiune publică. Începând din luna aprilie 1990, a fost numit directorul Institutului de Științe Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopșor” al Academiei Române, din Craiova, post pe care l-a deținut până la pensionare, în anul 1998. În acești ani, a consumat multă energie în vederea reabilitării clădirii Institutului, a organizat biblioteca Institutului și a pus la punct schimbul cu publicații străine. A fost redactor-șef al revistei *Arhivele Olteniei*. De asemenea, în anul 1991, a primit dreptul de a conduce doctorate în specialitatea arheologie romană.

Pentru meritele științifice și activitatea depusă, în anul 2004 i s-a conferit Ordinul „*Meritul cultural*” în gradul de Comandor.

La împlinirea vârstei de 70 de ani, Institutul de Tracologie i-a dedicat volumul din acel an al revistei *Thraco-Dacica*; la 80 de ani, colegii și prietenii din țară și străinătate l-au omagiat printr-o serie de contribuții publicate în volumul *In honorem Gheorghe Popilian*, Craiova, 2006 (ed. D. Bondoc).

Celui care mai bine de o jumătate de secol a răscolit pământul patriei, întru reconstituirea istoriei Daciei Malvensis, îi adresăm cuvintele pe care de atâtea ori le va fi citit pe epitafuri antice: *Sit tibi terra levis!*

Constantin C. Petolescu *

* Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București; e-mail: ccpetolescu@yahoo.fr.

LISTA LUCRĂRILOR PUBLICATE¹

CĂRȚI DE SPECIALITATE

1. *Ceramica romană din Oltenia*, Craiova, 1976.
2. *Necropola daco-romană de la Locusteni*, Craiova, 1980.
3. *Gropșani. Monografie arheologică*, Bibliotheca Thracologica 24, București, 1998 (în colaborare cu M. Nica).
4. *Castrul roman de la Slăveni. Încercare de monografie arheologică*, Cluj-Napoca, 2011 (autor principal D. Tudor; coautori Gh. Popilian, D. Bondoc, N. Gudea).
5. *The Roman and Late Roman cemetery of Sucidava–Celei. The excavations from 1969–1983*, Craiova, 2012 (în colaborare cu D. Bondoc).
6. *Necropola daco-romană de la Dioști (județul Dolj)*, Craiova, 2012.
7. *Așezările daco-romane de la Locusteni*, Craiova, 2014 (în colaborare cu D. Bondoc).

STUDII ȘI ARTICOLE

- 8 (1). *Șantierul Garvăn (Dinogetia)*, SCIV 3, 1952, p. 349–421 (în colaborare).
- 9 (2). *Șantierul Garvăn-Dinogetia*, SCIV 4, 1953, p. 240–274 (în colaborare).
- 10 (3). *Șantierul arheologic Garvăn (Dinogetia) (r. Măcin, reg. Galați)*, SCIV 5, 1–2, 1954, p. 161–197 (în colaborare).
- 11 (4). *Cercetări arheologice de suprafață la Godeni, reg. Craiova*, SCIV 6, 1–2, 1955, p. 309–310.
- 12 (5). *Muzeul comunal din Orlea*, RevMuz 1, 3, 1964, p. 278.
- 13 (6). *Tezaurul medieval de la Șușița*, RevMuz 1, 4, 1964, p. 326–329 (în colaborare cu L. Roșu).
- 14 (7). *Noi dovezi privind invazia carpilor în Oltenia*, Comunicări. Seria numismatică 1, Craiova, 1967, 54 p. și 2 planșe.
- 15 (8). *Un nou aspect al sfârșitului epocii de bronz în Oltenia*, Comunicări. Seria arheologică 6, Craiova, 1968, 9 p. și 4 planșe.
- 16 (9). *Șantierul arheologic Cioroiu Nou (1960–1961)*, Apulum 6, 1967, p. 593–605 (în colaborare cu D. Tudor și I. Diaconescu).
- 17 (10). *Tezaurul medieval de la Basarabi*, Comunicări. Seria numismatică 2, Craiova, 1968, 22 p. și 1 pl.
- 18 (11). *Un tezaur de monede romane republicane descoperit la Șopotu (jud. Dolj)*, SCN 4, 1968, p. 450–452 (în colaborare cu C. Preda).
- 19 (12). *Les recherches archéologiques dans la zone des Portes de Fer*, în Académie de la RSR. Groupe de recherches complexes. Mémoires. Série archéologique 5, Craiova, 1968, 32 p. (în colaborare).
- 20 (13). *Două cuptoare de ars țigle și cărămizi descoperite la Romula*, RevMuz 6, 2, 1969, p. 167–169.
- 21 (14). *Tezaurul de monede geto-dacice de la Leu (jud. Dolj)*, RevMuz 6, 3, 1969, p. 267–268 (în colaborare cu T. Niță).

¹ O listă a contribuțiilor lui Gheorghe Popilian însoțește ampla *laudatio* publicată de Mircea Negru în vol. D. Bondoc (ed.), *In honorem Gheorghe Popilian*, Craiova, 2006, p. 7–16.

- 22 (15). *Tezaurul de monede romane republicane descoperit la Dunăreni (jud. Dolj)*, *Historica* 1, 1970, p. 53–66.
- 23 (16). *Un nouvel aspect de l'âge du bronze en Olténie*, în *Actes du VII-e Congrès International de Sciences Préhistoriques*, Praga, 1970, p. 733–736.
- 24 (17). *Noi tezaure romane imperiale descoperite în Oltenia*, în *Lucrările Sesiunii de comunicări a Muzeelor de istorie din 27–29 decembrie 1964, I*, București, 1971, p. 356–361.
- 25 (18). *Descoperirea monetară de la Gostavăț (jud. Olt)*, *Historica* 2, 1971, p. 35–51.
- 26 (19). *O gemă gnostică de la Romula*, *SCN* 5, 1971, p. 211–213.
- 27 (20). *Tezaurul de denari romani republicani descoperit la Ploșșor (jud. Dolj)*, *SCN* 5, 1971, p. 380–384.
- 28 (21). *Thermele de la Slăveni*, *Apulum* 9, 1971, p. 627–641.
- 29 (22). *Un atelier de terra sigillata à Romula*, *Dacia N.S.* 16, 1972, p. 145–161.
- 30 (23). *Atlasul complex Porțile de Fier*, București, 1972 (în colaborare).
- 31 (24). *Notă asupra tezaurului de monede romane imperiale descoperite la Pârșani, com. Pielești (județul Dolj)*, *Contribuții istorice* 1, Craiova, 1972, p. 190–199 (în colaborare cu Z. Gărău).
- 32 (25). *Date noi privind cultele de la Romula-Malva în lumina vaselor cu figuri în relief*, *SCIV* 24, 2, 1973, p. 239–257 (în colaborare cu G. Poenaru Bordea).
- 33 (26). *La céramique sigillée d'importation découverte en Oltenie*, *Dacia N.S.* 17, 1973, p. 179–216.
- 34 (27). *Aspecte ale circulației monetare în castrul și așezarea romană de la Slăveni*, *Oltenia* 1, 1974, p. 75–82.
- 35 (28). *Monedele orașelor Dyrrhachium și Apollonia în Oltenia*, *Historica* 3, 1974, p. 43–65.
- 36 (29). *Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Leurda – orașul Motru (jud. Gorj)*, *Drobeta* 1, 1974, p. 147–157.
- 37 (30). *Contribution à la typologie des amphores romaines découvertes en Olténie (IIe–IIIe siècles de n. è.)*, *Dacia N.S.* 18, 1974, p. 137–146.
- 38 (31). *Notă asupra tezaurului de la Bujoru, comuna Vîrvor (jud. Dolj)*, *SCN* 6, 1975, p. 213–216.
- 39 (32). *Un tezaur roman din secolul al IV-lea descoperit în Oltenia*, *SCN* 6, 1975, p. 229–231.
- 40 (33). *Traditions autochtones dans la céramique provinciale romaine de la Dacie méridionale*, *TD* 1, 1976, p. 279–286.
- 41 (34). *Un quartier artisanal à Romula*, *Dacia N.S.* 20, 1976, p. 221–250.
- 42 (35). *Patru monumente inedite ale cavalerilor danubieni*, *SCIVA* 27, 2, 1976, p. 269–273 (în colaborare cu D. Tudor).
- 43 (36). *Nouvelles découvertes de sigillés d'importation en Dacie*, *Dacia N.S.* 21, 1977, p. 343–350.
- 44 (37). *Craiova în epoca post-romană*, în *Craiova, trecut, prezent și viitor*, Craiova, 1978, p. 59–62.
- 45 (38). *Un nou tezaur de monede romane republicane descoperit în Oltenia*, *Drobeta* 3, 1978, p. 33–46.
- 46 (39). *Continuitatea populației autohtone confirmată la Romula (sec. IV–VI)*, *Contribuții istorice, filologice și socio-istorice* 3, Craiova, 1979, p. 70–75.

- 47 (40). *Realizări în domeniul cercetărilor arheologice din Oltenia*, RMM–MIA 48, 1979, p. 23–24.
- 48 (41). *Două tezaure de monede romane republicane descoperite în Oltenia*, BSNR 70–74, 124–128, 1976–1980, p. 153–159.
- 49 (42). *Noi descoperiri de monede ale orașelor Dyrrhachium și Apollonia în Oltenia*, BSNR 70–74, 124–128, 1976–1980, p. 631–634.
- 50 (43). *Tezaurul de monede romane de la Drăghiceni (jud. Olt)*, Oltenia 2, 1980, p. 85–101 (în colaborare cu Ș. Chițu).
- 51 (44). *Un relief al lui Silvanus descoperit în Oltenia*, Oltenia 2, 1980, p. 109–112.
- 52 (45). *Noi mărturii arheologice descoperite la Craiova privind civilizația geto-dacică*, AO S.N. 1, 1981, p. 45–52.
- 53 (46). *L'atelier de céramique du camp romain de Slăveni*, Oltenia 3, 1981, p. 25–46.
- 54 (47). *Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate în așezarea dacică și prefeudală de la Gropșani (1978)*, MCA, A XIII-a Sesiune anuală de rapoarte, Oradea, 1979, București, 1981, p. 155–157 (în colaborare cu M. Nica).
- 55 (48). *Raport asupra cercetărilor arheologice de la Locusteni (jud. Dolj)*, MCA, A XIII-a Sesiune anuală de rapoarte, Oradea, 1979, București, 1981, p. 207–213 (în colaborare cu M. Nica și C. Tătulea).
- 56 (49). *Două tezaure de monede romane descoperite în Oltenia*, BSNR 75–76, 129–130, 1981–1982, p. 121–125.
- 57 (50). *Necropola daco-romană de la Leu*, Oltenia 4, 1982, p. 87–96 (în colaborare cu T. Niță).
- 58 (51). *Necropola daco-romană de la Daneți*, TD 3, 1982, p. 47–67.
- 59 (52). *Raport asupra cercetărilor arheologice de la Locusteni, jud. Dolj*, MCA, A XIII-a Sesiune anuală de rapoarte, Tulcea, 1980, București, 1984, p. 254–260 (în colaborare cu M. Nica și C. Tătulea).
- 60 (53). *Săpăturile arheologice de la Romula*, MCA, A XIII-a Sesiune anuală de rapoarte, Tulcea, 1980, București, 1984, p. 351–353 (în colaborare cu Ș. Chițu și M. Vasilescu).
- 61 (54). *Săpăturile din așezarea civilă a castrului roman de la Slăveni*, MCA, A XIII-a Sesiune Anuală de Rapoarte, Tulcea, 1980, București, 1984, p. 354–356.
- 62 (55). *Săpăturile arheologice în necropola plană a Sucidavei*, MCA, A XIII-a Sesiune Anuală de Rapoarte, Tulcea, 1980, București, 1984, p. 364–365.
- 63 (56). *Date noi cu privire la centrul ceramic de la Romula*, AO S.N. 3, 1984, p. 46–54.
- 64 (57). *Așezarea daco-romană din secolul al IV-lea de la Locusteni, în Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, 1984, p. 37–46 (în colaborare cu M. Nica).
- 65 (58). *Un centre de production céramique dans les établissements romains de la Locusteni (dép. de Dolj)*, în *Römerzeitliche Drehscheibenware in Barbaricum*, Weimar, 1984, p. 78–86.
- 66 (59). *Tezaurul de monede romane de la Ocolna*, AO S.N. 4, 1985, p. 58–68 (în colaborare cu S.I. Mircești). I.Stan-Mircești
- 67 (60). *Săpăturile arheologice de la Romula*, MCA, A XIV-a Sesiune anuală de rapoarte, Brașov, 1983, București, 1986, p. 324–326 (în colaborare cu Ș. Chițu și M. Vasilescu).

- 68 (61). *Săpăturile arheologice din aşezarea civilă a castrului de la Slăveni (jud. Olt)*, MCA, A XIV-a Sesiune anuală de rapoarte, Braşov, 1983, Bucureşti, 1986, p. 344.
- 69 (62). *Săpăturile arheologice de la Locusteni – „La Gropan”*, MCA, A XIV-a Sesiune anuală de rapoarte, Braşov, 1983, Bucureşti, 1986, p. 395–397 (în colaborare cu M. Nica).
- 70 (63). *Câteva consideraţii asupra necropolei de sud-est a Romulei*, AO S.N., 5, 1986, p. 89–99.
- 71 (64). *La céramique sigillée d'importation d'Acidava*, Dacia N.S. 30, 1986, p. 167–172 (în colaborare cu I. Ciucă).
- 72 (65). *Nouvelles informations sur l'importation de terra sigillata en Dacie méridionale*, Dacia N.S. 32, 1988, 1–2, p. 61–79 (în colaborare cu I. Ciucă).
- 73 (66). *Tezaurul de monede romane imperiale de la Butoieşti (judeţul Mehedinţi)*, SCN 9, 1989, p. 37–42 (în colaborare cu I. Stan-Mirceşti).
- 74 (67). *Villae rusticae în Dacia romană de la sud de Carpaţi*, AO S.N. 6, 1989, p. 54–63.
- 75 (68). *Un nou centru ceramic în Dacia romană de la sud de Carpaţi*, AO S.N. 7, 1992, p. 19–26 (în colaborare cu I. Ciucă).
- 76 (69). *Villa suburbana de la Romula, jud. Olt*, MCA, A XVII-a Sesiune anuală de rapoarte, Ploieşti, 1983, Partea I, Bucureşti, 1992, p. 231–234 (în colaborare cu Ş. Chiţu şi M. Vasilescu).
- 77 (70). *Staţiunea arheologică de la Locusteni, jud. Dolj*, MCA, A XVII-a Sesiune anuală de rapoarte, Ploieşti, 1983, Partea I, Bucureşti, 1992, p. 235–240 (în colaborare cu C. Tătulea).
- 78 (71). *Ceramica de tip terra sigillata de import descoperită la Enoşeşti–Acidava (jud. Olt)*, AO S.N. 8, 1993, p. 29–42 (în colaborare cu I. Ciucă).
- 79 (72). *Despre lucernae-le cu marca lui ARMENIVS*, AO S.N. 9, 1994, p. 47–60.
- 80 (73). *Sur les lampes avec la marque d'ARMENIVS*, RCRFActa 33, Abingdon, 1996, p. 80–90.
- 81 (74). *Unitatea culturală din provinciile Dacia şi Moesia*, Drobeta 7, 1996, p. 59–74.
- 82 (75). *CIBISUS la Romula*, AO S.N. 11, 1996, p. 43–47.
- 83 (76). *Les centres de production céramique d'Olténie*, în *Etudes sur la céramique dacoromaine de la Dacie et de la Mésie Inferieur*, Timişoara, 1997, p. 7–20 + 48 planşe.
- 84 (77). *Tezaurul roman de monede imperiale descoperit la Caracal*, AO S.N. 12, 1997, p. 31–39 (în colaborare cu Ş. Chiţu).
- 85 (78). *À propos des villae rusticae d'Olténie*, în V.H. Baumann (ed.), *La politique édititaire dans les provinces de l'Empire romain IIème–IVème siècles après J.C., Actes du IIIe Colloque Roumano-Suisse. La vie rurale dans les provinces romaines: vici et villae (Tulcea, 8–15 octobre 1995)*, Tulcea, 1998, p. 173–188 (în colaborare cu D. Bălţeanu).
- 86 (79). *Câteva consideraţii cu privire la tezaurul de la Vârtoş, jud. Dolj*, AO S.N. 13, 1998, p. 43–70.
- 87 (80). *Découvertes archéologiques dans l'île Ostrovul Şimian*, în M.R. Vasić (ed.), *Le Đjerdap/ Les Portes de Fer à la deuxième moitié du premier millinaire av. J. Ch. jusqu'aux guerres daciques – Kolloquium in Kladovo – Drobeta Turnu Severin – (september – oktober 1998)*, Beograd, 1999, p. 55–64.
- 88 (81). *Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Gruia (jud. Mehedinţi)*, Drobeta 10, 2000, p. 69–104 (în colaborare cu M. Davidescu).

- 89 (82). *Rites et rituels funéraires romaines dans la zone des Portes de Fer*, în *Archäologie und Geschichte der Region des Eisereren Tores zwischen 106–275 n. Chr.*, în *Koloquium in Drobeta – Turnu Severin (1–4 oktober 2000)*, București, 2001.
- 90 (83). *Tezaurul de monede romane imperiale descoperite la Barza, com. Dănești, jud. Gorj*, BSNR 92–97, 146–151, 1998–2003, p. 83–110 (în colaborare cu P. Gherghe).
- 91 (84). *Quelques considérations concernant la terra sigillata locale de la Dacie romaine extra-carpatique*, în I. Stângă (ed.), *1900 ans depuis le début de la construction du pont de Drobeta. Travaux du Symposium International de Drobeta Turnu Severin (16–18 mai 2003)*, Drobeta Turnu Severin, 2003, p. 60–74 (în colaborare cu A. Grosu).
- 92 (85). *Așezarea prefeudală de la Craiova (Fântâna Obedeanu)*, Drobeta 15, 2005, p. 148–165 (în colaborare cu M. Nica).
- 93 (86). *Centrul coroplastic de la Romula*, în L. Mihăilescu-Bîrliba, O. Bounegru (eds.), *Studia Historiae et religionis daco-romanae. In honorem Silvii Sanie*, București, 2006, p. 410–437.
- 94 (87). *A ceramic mould from Romula*, în A. Panaite, R. Cârjan, C. Căpiță (eds.), *Moesica et Christiana. Studies in Honour of Professor Alexandru Barnea*, Brăila, 2016, p. 367–378 (împreună cu D. Bondoc).

ABREVIERI

ActaArchHung – Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapesta
ActaMM – Acta Musei Meridionalis, Vaslui
ActaMN – Acta Musei Napocensis, Cluj-Napoca
ActaMP – Acta Musei Porolissensis, Zalău
ActaPraehArch – Acta Praehistorica et Archaeologica, Berlin
AICSUS – Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane, Sibiu
AIM / АИМ – Arheologhiceskie Issledovaniija v Moldavii / Археологические Исследования в Молдавии, Chişinău / Кишинев
AMIAP – Anuarul Muzeului de Istorie și Arheologie Prahova, Ploiești
AnB – Analele Banatului, Muzeul Național al Banatului, Timișoara
Angew. Chem. Int. Ed. – Angewandte Chemie International Edition, Weinheim
Angustia – Angustia. Arheologie – Etnografie, Sf. Gheorghe
Antiquity – Antiquity. A Review of World Archaeology, Durham
AnUOradea – Analele Universității din Oradea, Oradea
AO – Analele Olteniei, Craiova
APL – Analecta Praehistorica Leidensia, Leiden
Apulum – Acta Musei Apulensis, Alba Iulia
ArchAustr – Archaeologia Austriaca, Viena
ArchHung – Archaeologia Hungarica, Budapesta
ArchKorr – Archäologisches Korrespondenzblatt, Mainz
ArchKözl – Archaeologiai Közlemények, Budapesta
ArhMold – Arheologia Moldovei, Iași – București
ArhVestnik – Arheološki Vestnik, Ljubljana
Banatica – Banatica, Muzeul Banatului Montan, Reșita
BAR IntSer – British Archaeological Reports. International Series, Oxford
BerRGK – Berichte der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archaologischen Instituts, Frankfurt am Main
BiblArh – Biblioteca de Arheologie
BiblThrac – Biblioteca Thracologica
BMJT – Buletinul Muzeului Județean Teleorman, Alexandria
BMTAGiurgiu – Buletinul Muzeului „Teohari Antonescu”, Giurgiu
BPS – Baltic-Pontic Studies, Poznań
BSNR – Buletinul Societății Numismatice Române, București
Buridava – Buridava, Muzeul Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea
CA – Cercetări Arheologice, Muzeul Național de Istorie a României, București
CAJ – Cambridge Archaeological Journal, Cambridge
CANT – Cercetări arheologice în aria nord-tracă, București
Carpica – Carpica, Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, Bacău
CCA – Cronica Cercetărilor Arheologice din România, București
CCDJ – Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, Călărași
CICSA – Centrul de Istorie Comparată a Societăților Antice, Facultatea de Istorie, Universitatea București

SCIVA, tomul 67, nr. 1–2, București, 2016, p. 199–201

- CommArchHung – Communicationes Archæologicæ Hungariæ, Budapesta
 Comunicări. Seria arheologică – Comunicări. Seria arheologică, Centrul de istorie, filologie și etnografie, Craiova
 Comunicări. Seria numismatică – Comunicări. Seria numismatică, Centrul de istorie, filologie și etnografie, Craiova
 Crisia – Anuarul Muzeului Țării Crișurilor, Oradea
 Dacia – Dacia. Recherches et Découvertes Archéologiques en Roumanie, București; serie nouă N.S. (nouvelle série); Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne, București
 Danubius – Danubius, Revista Muzeului de Istorie Galați
 Drobeta – Drobeta. Muzeul Regiunii Porțile de Fier, Drobeta-Turnu Severin
 EJA – European Journal of Archaeology, European Association of Archaeologists (<http://e-a-a.org/eja.htm>)
 EphemDR – Ephemeris Dacoromana, Annuario della Scuola Romana di Roma, Roma – București
 EphemNap – Ephemeris Napocensis, Cluj-Napoca
 EurAnt – Eurasia Antiqua, Bonn
 Familia – Familia. Revistă de cultură, Oradea
 FundberBaden-Württemberg – Fundberichte aus Baden-Württemberg, Stuttgart
 Germania – Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Berlin
 Godišnjak-Sarajevo – Godišnjak. Centar za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo
 Historica – Historica. Centrul de istorie, filologie și etnografie din Craiova
 Ialomîța – Ialomîța. Studii și comunicări de istorie, arheologie, etnografie, Slobozia
 IMFAN / ИМФАН – Izvestija Moldavskogo Filiala Akademii Nauk / Известия Молдавского Филиала Академии Наук, Chișinău / Кишинев
 Istros – Istros. Buletinul Muzeului Brăilei. Studii, comunicări, note, Brăila
 JahrbBSM – Jahrbuch des Burzenländer Sächsischen Museums, Kronstadt
 JahrbRGZM – Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz
 JES – Journal of Indo-European Studies, Washington
 KSIA / КСИА – Kratkie soobščeniia Instituta arheologii SSSR / Краткие Сообщения Института Археологии SSSR, Moscova / Москва
 KSIIMK / КСИИМК – Kratkie soobščeniia Instituta Istorii Materialnoi Kulturi / Краткие Сообщения Института Истории Материальной Культуры, Moscova / Москва
 Kunde N.F. – Die Kunde. Zeitschrift für niedersächsische Archäologie; Neue Folge (N.F.), Hildesheim / Oldenburg
 MASP / МАСП – Materialy po arheologii Severnogo Pričernomorja / Материалы по Археологии Северного Причерноморья, Odessa / Одесса
 MCA (Materiale) – Materiale și Cercetări Arheologice, București
 MemAntiq – Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț
 MIA / МИА – Materialy i Issledovaniia po Arheologii SSSR / Материалы и Исследования по Археологии, Moscova / Leningrad (Sankt-Petersburg) / Москва
 MitteilungenBerlin – Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte, Berlin
 MittPrähistKomm – Mitteilungen der Prähistorische Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Viena
 MN – Muzeul Național, București
 MonographRGZM – Monographie des Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz
 Mousaios – Mousaios. Muzeul Județean Buzău, Buzău
 MSSIA – Academia Română. Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie, București
 NyJAMÉ – A nyíregyházi. Jósa András Múzeum. Evkönyve, Nyíregyháza
 Oltenia – Oltenia. Studii și Comunicări, Craiova
 PAS – Prähistorische Archäologie Südosteuropas, Berlin

- PBF – Prähistorische Bronzefunde, München – Stuttgart
Peuce – Peuce, Studii și cercetări de istorie și arheologie, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea
Pontica – Pontica. Studii și materiale de istorie, arheologie și muzeografie, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța
PPS – Proceedings of the Prehistoric Society, Cambridge
Prilozi – Prilozi. Instituta za arheologiju u Zagrebu, Zagreb
PZ – Praehistorische Zeitschrift, Leipzig – Berlin
Radiocarbon – Radiocarbon. An International Journal of Cosmogenic Isotope Research, Cambridge
RadVM – Rad Vojvodjanskih Muzeja, Novi Sad
RCRFAActa – Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta, Abingdon
RÉSEE – Revue des Études Sud-Est Européennes, București
RevMuz – Revista Muzeelor, București
RGF – Römisch-Germanische Forschungen, Berlin
RI – Revista de Istorie, București
RMM–MIA – Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă, București
Rom Rep Phys – Romanian Reports in Physics, București
Sargetia – Sargetia, Acta Musei regionalis Devensis, Deva
SCIV(A) – Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie, București
SCN – Studii și Cercetări de Numismatică, București
SlovArch – Slovenská Archeológia, Nitra
SP – Studii de Preistorie, București
Starinar – Starinar. Organ Arheologskog Instituta, Belgrad
StCl – Studii Clasice, București
StComPitești – Studii și Comunicări, Muzeul Județean Argeș, Pitești
StComSatuMare – Studii și Comunicări, Satu Mare
SympThrac – Symposia Thracologica, București
TD – Thraco-Dacica, București
Terra Sebus – Terra Sebus, Acta Musei Sabesiensis, Muzeul Municipal „Ioan Raica”, Sebeș
Tibiscum – Tibiscum. Acta Musei Carasebesiensis. Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de graniță Caransebeș
Topoi – Topoi. Berlin Studies of the Ancient World, Berlin – Boston
Transylvanian Review – Transylvanian Review, Romanian Academy, Centre for Transylvanian Studies, Cluj-Napoca
UPA – Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie, Bonn
ZPE – Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, Bonn